

Szerkesztési iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJIER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 286. szám.

Péntek, december 16.

A bankjavaslat.

— december 16.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap terjesztette a Ház elé a bankjavaslatról szóló jelentését s a legközelebbi napokban megkezdi a képviselőház a javaslat tárgyalását.

A bankjavaslat ütköző pontja a készfizetések ügye s nem érdektelen ha ismertetjük a jelentésnek erre vonatkozó részét.

A jelentés a javaslat rendelkezéseinek ismertetése során a készfizetések dolgában a következőket mondja: A készfizetések tekintetében a kormány előterjesztése két irányban tartalmaz rendelkezést. Első sorban az értékpárisás dolgában, másodsorban pedig a szabadalom elvesztése szankciójának statuálása révén. A készfizetések felvételének célja és lényege kétségtelenül első sorban abban keresendő, hogy az ország törvényes pénze úgy is, mint értékmérő és úgy is mint költséges fizetési eszköz, külföldi értékelésben állandóságot nyerjen és pedig aszerint a paritás szerint, amely a törvényes pénzláb és az idegen törvényes pénz között fenforog. Az értékelést a külföldi viszonylatokban a külföldi váltóárfolyamok adják meg Teljesen rendezett valutájú, tehát készfizető országokban a váltóárfolyamok ingadozása felfelé és lefelé meg van határolva azzal, hogy külföldi fizetésekre effektív arány fordítható, amely belföldön parin megszerzhető és külföldön meghatározott értékarányban törvényes fizetési eszközzé alakítható át.

Amidőn tehát a módosított alapsza-

bályok első cikke a bank köteletségévé teszi a bankjegyek külföldi értékelésének állandó biztosítását, a koronaérték törvényes pénzlába paritásának megfelelőleg lényegében ugyanazt a célt tűzi ki a bank kötelességeiképpen, amely a készfizetések leglényegesebb és legelső célja.

Ismeretes, hogy az Osztrák-Magyar Bank annak az elismerést érdemlő működésének során, amelyet abban az irányban fejtett ki, hogy a valutarendezés törvényes elhatározása óta teljes céltudatos odaadással a rendezés végrehajtásának szolgálatába állott, több mint másfél évtized óta a koronaérték külföldi értékelését azon az állandó magaslapon tudta fentartani, amely a koronaérték törvényes pénzlába paritásának megfelel. A váltóárfolyamok ingadozásainak oly határai között, a melyek csak készfizetői jegybankkal rendelkező államokban vannak biztosítva, a jegybank ezt az eredményt aképp érte el, hogy a pénzpiacnak állandóan rendelkezésére bocsátotta a szükséges külföldi fizetési eszközöket az értékpárisásnak megfelelő árban. A banknak ez az árszabályozó tevékenysége alapszabály szerint köteletségévé tetetik, a melynek teljesítésében minden rendelkezésére álló eszközt alkalmazni köteles, tehát az érc kincsének felhasználását is.

E kötelességének a 111. cikkben megállapított szankciója a legsúlyosabb, a melyet a szabadalmat adományozó állam a jegybankkal szemben megállapíthat.

Áttérve azokra a javasolt intézkedésekre, a melyek a forma szerint a készfizetések felvételére vonatkoznak, a jelentés utal a törvényjavaslat 5. szakaszára és a

módosított alapszabályok 111. cikkére, a melyek ezt a kérdést lényegében rendezik.

Az előterjesztett újabb rendezés biztosítja, amennyiben az egyáltalán lehetséges, hogy az első alkalmas időpontban a készfizetések felvételének kérdése az illetékes két törvényhozás döntése elé bocsáttassék és ily döntés tényleg be is következzen. Az alkalmas időpont meghatározása az e tekintetben legilletékesebb tényezőre magára a jegybankra van bízva, a melynek állásfoglalása e kérdésben csak objektív és minden politikai célzattól ment lehet. Mindezeknél fogva a pénzügyi bizottság többsége az előterjesztett rendezést helyesli és elfogadásra ajánlja.

HIREK

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap regge 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

December 15., 16., 17., 18. Országos vásár.
December 21. Állandó választmány ülése.
December 22. Rendkívüli megyei közgyűlés.

A Torontáltvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának folyó havi előadásai:
December 15. 8-9-ig fizika, 9-10-ig közgazdaságtan.
December 29. 8-9-ig gazd. földrajz, 9-10-ig közgazdaság.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

— Athelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter dr. Hatay Zoltán nagybeeskerei pénzügyi segédülkárt a nagykarolyi m. kir. pénzügyigazgatóságához helyezte át.

A „TORONTÁL” tárcája.

Milyen legyen a jó ifjúsági könyv.

— Az ifjúsági irodalomról. —

Karácsonyi ajándékkönyvek az ifjúságnak.

Singer és Wolfner könyvkiadó-cég, melynek már annyi szép könyve jelent meg a magyar ifjúság számára, ezidén különösen szép sorozattal gazdagította a magyar ifjúságnak való könyvet.

Ilyen elsősorban „A rózsák szigete”, Jókai Mórnak, az aranyzavú, halhatatlan nagymesélőnek gyönyörű ifjúsági regénye, amelyet Bródy Sándor, a magyar írásművészet ihletett mestere Jókainak legtekélyesebb, legelragadóbb szépségű regényéből, az Aranyember-ből dolgozott át az ifjúság számára. Bihájós, káprázatosan szép történetet találunk ebben a könyvben a kis olvasók. Teréza mamáról, a kis Noémiről, a híres komáromi hajósról. Timár Mihályról, a nemesszívű, ember szerető Aranyemberről, aki valóságos paradicsomot varázsol az elhagyott Senki-szigetéből. Ára diszkótésben 3 kor. 20 fillér.

Leiket nemesítő és örök erkölcsi tanulságokat szolgál a többi új ifjúsági olvasmány is, amelyről itt szó lesz. Móra Ferenc a „Rab ember fiaiban” könnyűn, mosolygáson keresztül mondja el a két Szitáry fiúnak érdekes történetét és mesemondása közben megzajolja Apaffy Mihály fejedelem korát, udvartartását és az erdélyi nemesség ősi, szép életét, majd elvezet az ecsedi lap különös, izgalmas világába és mindezt

művészi előadással, az igazi író minden értékes kvalitásával teszi meg. Olyan ez a regény, mintha nem is az író fantáziája szülte volna, hanem maga az élet. És ilyen Gyökössy Endre könyve is, a „Hazavándorlók”. Gyökössy amellett, hogy érdekes történeteivel mindenkor le tudja kötni kis olvasóinak érdeklődését, a hazaszeretetre neveli őket, de nem hangos, hivalkodó szóval, hanem művészi közvetlenséggel. Az Amerikába vetődött dolgos magyarok küzködésének és hazavágyódásának megrajzolásán keresztül ebreszti föl a szívük legbensőjében a hazai földnek igaz szeretetét. Mindkét könyv diszkótésben 3 korona 20 fillér.

Szórakoztató, tanító és nevelő hatású Lőrinczy György pompás könyve „Az igmándi bég”. Hatalmas írói erejével abból az időből támaszt föl egy gyönyörű históriát, amikor a magyar hazaszeretet a török zsarnoksággal birkózott. A magyar becsület és a magyar erények diadalrajtása ez a történet, míg a kötet másik része — mert tulajdonképpen két hosszabb novella ez a könyv, — a magyar szabadságharc után való szomorú időz megható megírása egy lebilincselő mese keretében, amely lélekemelő dicsőítése a magyar föld hódító varázsának. Ára diszkótésben 5 korona.

A világirodalomnak talán leggyönyörűbb ifjúsági regénye Malot Hector könyve, az „Elhagyottan”. Ezt a kiváló francia regényt, mint a legtekélyesebb ifjúsági munkát, a francia akadémia mag is koszorúzta és most, amikor Garády Viktor művészi fordításában, díszes kiállításban megjelent: a mi olvasóközönségünk számára is

hozzáférhetővé lett, hogy most már a magyar ifjúság lelkét is nemesíthesse és gyönyörködtethesse. Egy elhagyott fiú szenvedéssel teljes, kalandos életének megható története tarul föl előttünk ebben a tanulságos regényben, amely bevésődik a szívbe és amelyet sohasem felejt el az, aki egyszer elolvasta. Az albumalaku könyv ára diszkótésben 7 korona.

Az ifjúság régi kedves barátja már Tányértalpu koma, a híres-neves Maczkó-nemzettség derék ivadéka, aki már annyi vidám órát szerzett neki. Tányértalpu koma, mint affele bundás nagyur, természetesen nem maga írja meg mulattató kalandjait, hanem tollba mondja gyors pennájú író-akjának, a fürge Bocs Bálintnak, aki azután könyvet ír ezekről. Így született meg ez a szép kötet, amely az ő tréfás kalandjairól számol be, most pedig nevezetesen a repülőgépen és az északi sarkon tett mulatságos és viszontagságos tapasztalatait mondja el nekünk. Ennél vidámabb magyar karakterű ifjúsági könyvet alig-alig ismerünk. Csupa jókedv, ötlet, fordulatosság és kedvesség az egész könyv. Mindaz, ami egy gyermek érdeklődését fölkeltheti csodás szinpompában ott tarkállik e könyvben, amely a ma Robinsonja és egyben a ma Guliverje is. Az albumalaku könyv ára diszkótésben 7 korona.

Minden ízében magyar regény Lovik Károly magas színvonalu, mindvégig irodalmi becsű műve: „A leányvári boszorkány”. Lovik voltaképpen nem ifjúsági író, magvas és komoly studiumok — lelki studiumok — érdeklik mindig, de amellett kitünően ismeri a gyermeki lelkét és ebben a könyvében sem ereszkedik le

ROYAL-BIOSKOP-SZINHÁZ.

Ruhatár 10 fill. Fényesen berendezett füstmentes helyiség. Légtűtés. Ruhatár 10 fill.

Művészies képek!

Szombaton két előadás fél 6 és 9 órakor.
Vasárnap d. u. 4, 5, 6; este fél 8 és 9 órakor.

Szenzációs műsor!

Pénteken két előadás: fél 6 és 9 órakor.

Műsor.

1. Hogy Katókat meglepjék. Mulatságos.
2. Dr. Szívós automatája. Komikus.
3. Oroszországban a Volgán. Gyönyörű tájfelvétel.
4. Havkúsi és kutyája.
5. Halgatag Róbert végzetes kalandja. Színezett. — Budapestben, Párisban óriási tetszést aratott.
6. Komlósiné fiatalodni akar. Komikus.

988—x.15

Ha száraz cipőben akar járni, úgy

vegyen galosnit

Torontáli cipőgyár Benó Testvérek
áruházában.

1041-2.1

— **Eljegyzés.** Dr. Hernády Lajos nagybecskereki Műv. fogalmazó eljegyezte Winkler Ferenc itteni gőzmalomtulajdonos bájos és nagyműveltségű leányát, Irénkét.

— **Uj orvos.** Sepsey Mihályt, az Országos Kossuth Szövetség elnökét, az egyetemi ifjúság egyik vezérét, aki Torontálvásárhelyen született, e hó 10-én orvosdoktorrá avatták a budapesti egyetemen, egyben a budapesti államrendőrségnél rendőrorvos gyakornokká is kineveztetet.

— **Az antalfalvai kulturstély.** Holnap lesz Antalfalván a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület idei első irodalmi és művészeti estélye. Az estélyt az egész járás közönsége nagy érdeklődéssel várja s a járás minden községében készülnek Antalfalvára, de sokan jelentkeztek a szomszédos járásból, továbbá Pancsováról és Nagybecskerekéről is. Antalfalvának tehát holnap mozgalmas napja lesz. A rendezőség Zsiross Imre főszolgabíróval és Keresztes György tb. főbíróval élükön a legnagyobb vendégszeretettel várja a vendégeket, akiknek egyrésze már holnap délelőtt, másrésze pedig a délutáni és az esti órákban érkezik Antalfalvára. Az estély 8 órakor lesz az antalfalvai társaskör összes helyiségeiben a következő műsorral:

1. Illuzió: Kalesok Leo főgimn. tanár előadása. 2. Cavatine: Ódóg Róbertől; Meyer-behrtől, éneki Mesterovics Pálné, zongorán kíséri Zsiross Villike. 3. Monológ: Előadja dr. Kohányi Viktorné. 4. Hruza D.: Rapodia, előadja a tanítók tamburás zenekara. 5. Kevlári bucsu: Heinetől, szavalja Szereday Ernő. 6. Hex-tanz: Phantazie Paganini után, zongorán

az ifjúsághoz, hanem — főlemeli őket magához. „A leányvári boszorkány” egyike Lovik legszebb és legértékesebb regényeinek, amelyben a régi selmeci diákeletről szól érdekesítő történetet, belékapcsolván egy fiatal leány bájos, hófehér regényét és ezt a rég letűnt világot festi meg könyvében oly megkapó színekkel, olyan élet-hűséggel és közvetlenséggel, hogy mindvégig az igazi élet erejével hat az olvasóra. Ára diszkótésben 5 korona.

Az élet festésében találjuk meg a kapcsolatot Szabóné Nógáll Janka elbájoló regényével, az „Egy babaház története”-vel. Szabóné Nógáll Janka egyik régebbi gyönyörű regényének, a „Zsifka Naplója”-nak folytatása tulajdonképpen ez a regény. Zsófikát, akit gyöngéd szeretettel végigkísért azon a szép uton, amely a félbosszu ruhától a mennyasszonyi ruháig vezet, ebben a könyvben már mint gondos és bölcs, szerető anyát ismerjük meg, aki megépíti a leánya piros fedelű babaházát és játék közben, lassan, szinte észrevétlenül megismerteti a háziasszonyi kötelességekkel és mint örök rejtélylyel: a háztartás ezer apró csinjával bíjával, de amellet sohasem ejti ki kezéből a regény fonálát, amely körül érdekesnél-érdekesebb események jögecesednek. Ára diszkótésben 5 korona.

Szóra'oztat és tanít Wagner János könyve is, amelynek címe: „A kis tudósok”. Valóságos jótétemény az ifjúság számára ez a könyv, a melyből frissen és úden szól hozzájuk a felséges természet, Játszi tanításba szöve, élvezete: formában találja meg itt az ifjúság az állatvilág életének leírását, a növénygyűjtés, lepkepreparálás s. b. titkát és Wagner stílusa olyan könnyed és fordulatos, hogy szinte úgy éreztük, regényt olvasunk és nem is tanítanak bennünket.

Mühlbeck Károly pompás, egyszerű, de mindenkor művészi rajzai illusztrálják ezt a könyvet is, éppen úgy, mint a többi. És el kell ismernünk, hogy Mühlbecknek, az ifjúsági irodalom megkedveltetésében és színvonalának emelésében legalább is annyi része van, mint az iróttól mestereinek. A könyv ára diszkótésben 4 korona.

előadja Forster Irénke. 7. Magyar egyveleg: Előadja a tanítók tamburás zenekara. 8. Novel-lák, versek: Irta és felolvassa Somfai János, az Arany János Társaság tagja. 9. Cavalleria Rusticanából, Santuzza romanca Mascagnitól: Éneki Mesterovics Pálné, zongorán kíséri Zsiross Villike. 10. A nővér: Inczedy Lászlótól, szavalja Szabó Mihály. 11. Hruza D.: Száva hullámai (Keringő), előadja a tanítók tamburás zenekara. Az előadás után tánc lesz, melyhez a zenét Mojsze, pancsovai cigányprimás szolgáltatja. Belépődíj személyenként 2 korona s felülfizetéseket köszönettel fogadnak. A kulturstély tisztá jövedelmét felerészben a Torontál-megyei magyar közművelődési egyesület pénztára javára, a másik felét pedig az antalfalvai társaskör könyvtára javára fordítják.

Itt említiük meg, hogy Nagybecskerekéről dr. Vinczehid Ernő m. főjegyző a kulturstélyt igazgatójának vezetésével résztvesznek az antalfalvai kulturstélyen Knyaskó Lajos felsőkereskedelmi iskolai igazgató, Rigó István tb. főjegyző, dr. Kleits János közkórházi igazgató főorvos, Farkas Vince m. aljegyző, valamint az előadók Kalesok Leo főgimn. tanár és Somfai János lapunk szerkesztője.

— **Karácsonyfaünnep.** A nagybecskereki jótékony nőegyleti ovodában a „karácsonyfa-ünnep” f. hó 22-én délután 1/24 órakor lesz, amelyen az egyleti tagokat és gyermekbarátokat szívesen látja a nőegylet vezetősége.

— **A torontáli orvosegyesület közgyűlése.** A torontálvármegyei orvosok nyugdíjgyesülete szombaton, folyó hó 17-én délelőtt 11 órakor a kaszinó kistermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. A tápszertörvényjavaslat. 3. A járvány-törvényjavaslat. 4. A törvényhatóságoknál való közegészségügyi szolgálatról szóló törvényjavaslat. 5. A munkásbiztosító pánztár szolgálati, fegyelmi, valamint illetmény szabályzata. 6. Segélynyújtás. 7. Az országos orvosszövetségnek a biztosító társaságok ügyében kelt 946. számú átirata. 8. Indítványok. A közgyűlésre az egyesület tagjait ezuton is meghívja az elnökség.

— **A liceum zeneművészeti estélye.** A kulturstély igazgatójának szabad liceumának vezetősége nagyszabású zeneművészeti estély rendezésén fáradozik, mely, mint a szabad liceum ezidei XI. előadása, január hó 29-én fog a városi színházban megtartani. Az előadás, a velünk közölt tájékoztatás szerint, a magyar föld zenéjét, a magyar zene történeti fejlődését fogja bemutatni magyar szóveggel, vetített képekkel, míg a zenei részt, a magyar zene legkiválóbb művelőinek alkotásait, zene- és énekkarok, magánénekek, zongora, hegedű, cimbalom-szólók stb. fogják interpretálni. Az előkészületek már nagyban folynak s az előadásban városunk legkiválóbb zeneértői vesznek részt. A nagyérdemű zeneművészeti estély részletes műsorát e napokban teszi közzé a szabad liceum vezetősége.

— **Tagosítás Zsombolyán.** Mint Zsombolyáról jelentik, tegnap volt ott egyes zsombolyai birtokosok kérelme folytán a helyszíni tárgyalás, melynek vezetésével ifj. Ivándy Béla miniszteri titkár kiküldött volt megbízva. A tárgyalás egy a község házában, mint a határban helyszíni szemlével a szakértők közrevonásával folyt. Sok pro és kontra beszéd hangzott el, melyekre a tárgyalást vezető reflektált. A tárgyalás több napig fog tartani.

— **Törvényhatósági bizottsági tagválasztások Pancsován.** Pancsova szab. kir. városban tegnapelőtt tartották meg a városi törvényhatósági bizottsági tagok választását úgy az első, mint a második választókerületben. Az első kerületben egyáltalán semmiféle küzdelem nem volt. A választás itt egyhangulag történt s a radikális párt győzelmével végződött, míg a liberális szerbek teljesen távoztartották magukat a választástól.

Az első kerületben, hol dr. Gadjanszki Milán volt a választási elnök, összesen 148 szavazatot adtak le a következő jelöltekre: dr. Jovanovics István, dr. Musicki Döme, Matics Milán Erdélyan Vasza, Majsztorovics Daniló, Raniszavlyevics Aca, Gyukics Jovan, Vljajics Szima és Muntyan Szvetozarra. A második kerületben, ahol az elnöki teendőket dr. Karner János látta el, a választás már sokkal hevesebb küzdelemmel járt. Itt összesen 469 szavazatot adtak le, melyek a következőképp oszlottak meg: dr. Graber László 407, dr. Wittigschlager Rezső 386, Fodor József 379, Dunajtsik Frigyes és Cseikovics Gusztáv egyenként 359, Nádor Gyula 344, Barbierik Titusz 289, Amon Ferenc 258 szavazattal választott meg s így az alsóvárosban a Városi párt győzött.

— **A nagybecskereki Maskil el Dol jubileuma.** A nagybecskereki Maskil el Dol jótékonyági egyesület fennállása 40 éves évfordulójának ünnepelésére folyó hó 18-án délután 6 órakor az izr. hitközség tanácstermében jubilaris közgyűlést tart. A diszközgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Dr. Klein Mór ünnepi beszéde. 3. Titkári jelentés. 4. Dr. Patai József író és budapesti tanár felolvasása. 5. Esetleges indítványok. 6. Elnök zárszava.

— **Hasznos karácsonyi ajándékot képeznek** a vármegyei központi hitelszövetkezet által forgalomba hozott családi perselyek, melyekből városunkban már több száz darab van elhelyezve, mert a takarékosra irányuló hajlam felébresztésére alkalmasnak bizonyultak. Ezen acélból készült tetszetős külsejű perselyek, az említett hitelszövetkezet által mindenkinek ingyen engedtetnek át, ki egyidejűleg 5 koronát gyűmölcsöző betétként ugyanott elhelyez. Az átvett persely kulcsa a hitelszövetkezet pénztáránál marad és így annak birtokosa az abban megtakarított összegeket nem veheti ki. Az időközönként megtakarított pénzek kivétele és gyűmölcsöző elhelyezése céljából, a szóbanforgó perselyek a hitelszövetkezetbe küldendők, hol azok a fél és a szövetkezeti ellenőr jelenlétében kinyitattak és a fél betéti könyvecskéjébe bevezetletnek. Az ismét lezárt persely pedig ugyanakkor visszaadatik. Az ekként megtakarított pénzek után a hitelszövetkezet a takarékoság terjesztésének előmozdítása végett 1/2%-kal több kamatot fizet, mint egyéb betétei után. A szóbanforgó perselyek mindama országokban, melyek népe takarékos és pedig nemcsak a szegényebbek, hanem a vagyonosabbak körében is, mert nem egy pazardióból csináltak számító gazdát, ép ezért melegen ajánljuk olvasóinknak, hogy a közlő karácsonyi ünnepek alkalmából azok beszerzését számba vegyék.

— **A nagybecskereki országos vásár.** A decemberi pütvásárnak ma volt a második napja, amely azonban szintén csak részben felelt meg a várakozásoknak, amennyiben a lófelhajtás sem volt olyan nagy, mint amilyenre számítottak, a szarvasmarhafelhajtás pedig ma már nagyon jelentéktelen volt. A lóanyag minőségre nézve tulnyomó részben harmadrendű lovakból állott s csak elvétve akad néhány jobb példány. Így azután a forgalom se volt valami nagy. Ami az árakat illeti, az elsőrendű lovakért átlag 850—1000 koronát, a másodrendűekért 550—700 koronát, a harmadrendűekért pedig 300—450 koronát kértek, sok ló azonban még ennél is olcsóbb áron kelt el. Holnap délelőtt folytatják a lóvásárt s ugyancsak holnap délelőtt kezdik meg a kirakóvásárt is, mely azonban szintén nem ígérkezik valami nagyra.

Irodalom.

* **Felhívás a magyar zeneművészekhez.** Magyar zeneművészek és zeneszerzők, akik Németországban, de különösen Berlinben önálló hangversenyt ohajtának rendezni, avagy egy koncerten közreműködni ohajtának, forduljanak bizalommal a berlini magyar művészek egyesületéhez, Berlin W. 35. Am. Karisbad 1. B., mielőtt egy külföldi hangverseny ügynökkel összekötésbe lépnének. Az egyesület kartársainak díjtalanul ad felvilágosítást és utbaigazítást és önzetlenül részesíti honfitársait erkölcsi támogatásban. — A magyar művészek berlini egyesületének elnöksége.

* **A mester.** Ezzel a címmel felszáznál több Ujházy-anekdotát közöl a Tabori Kornél szerkesztésében megjelenő Vidám Könyvtár legújabb száma. A sok kacagató és ötletes történet a népszerű művész jubileumára kedves emléktul szolgálhat. A füzet címlapján a mester látható

Szives tudomására hozom
úgy az orvos uraknak, mint
a n. é. közönségnek, hogy

Ehrlich-Hata 606.

— **Salvarsan** —
név alatt forgalomba jött és
állandóan raktáron van

Nikolits Emil gyógyszerárában Nagybecskerek
G. bona-tér.

Ára 12 kor. Csak orvosi vényre lesz kiadva

Álethű fotográfiában az obligát marha szobrával. Talentumos képfaragó realizálta a derűs szimbolumot és bent a könyvecskében mulató-ágos szöveg kommentálja: Ujházi leghumorosabb esetei és legjellemzőbb történeti. Passzióval olvashatja a Mesternek minden híve és a finom humornak minden barátja. A csinos kiállítású füzet, amely a Tábori-féle Vidám Könyvtárnak immár IX-ik száma, mindössze 50 fillérért kapható a könyvesboltokban, nagyobb trafikokban és vasutállomásokon is.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, dec. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma is gyorsan dolgozott. Letárgyalta a fehér foszfor tilalmáról szóló javaslatot, a bírakról és az ügyészekről szóló törvényt s megkezdte a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződés tárgyalását, azonkívül harmadszori olvasásban elfogadta a tegnapi megszavazott törvényjavaslatokat. Volt azonban a mai ülésnek egy kinos része is. Nagy Emil ur, aki a sajtó leglázasabb igénybevitelével folytatott tülekedése révén a oalicio idejében majdnem államtitkár lett, olyan kirohanást intézett a sajtó ellen, amelyet határozottan vissza kell utasítani. A hivatásos komoly sajtó ugyan nem veszi magára Nagy ur kirohanásait és maga is azon az állásponton van, hogy a sajtó egyes organumaiban az utóbbi időben elburjánzott becsülettípust meg kell akadályozni, de ezt nem olyan kirohanásokkal és a sajtószabadság megnyirbálásával lehet elvégezni, hanem a becsületnek a jelenleginél jóval szigorúbb bírói megvédelmezésével. Nagy ur kirohanása több szót nem érdemel.

Az ülésen Berzeviczy Albert nőkölt, aki elnöki előterjesztései során bemutatja Széchenyi Emil gróf esztergomi megbízólevelét.

Miután a tegnapi elfogadott törvényjavaslatokat harmadszori olvasásban megszavazzák, folytatják a fehér foszfor tilalmáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Hegedűs Lóránt elfogadásra ajánlja a javaslatot, Ábrahám Dezső pedig határozati javaslatot nyújt be, hogy minden ipari téren az ilyen mérges szerek tiltassanak el.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter bár elvileg helyesli a dolgot, de miután az indítvány nagyon tág keretben mozog, nem járulhat hozzá. Giesswein Sándornak az indítványát azonban, hogy addig is, míg ez a törvény életbe lép, a gyufagyárosokat kötelezni kell, hogy alkalmazottaikat kéthetenként orvosilag vizsgál-tassák meg, hozzájárul.

Ezután több szónok már nem volt s a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadták.

Most a bírak és ügyészeknek az igazságügyminiszteriumban való alkalmazásáról szóló törvény meghosszabbítása került sorra.

Várady Zsigmond előadó ajánlja a javaslatot elfogadásra

Nagy Emil a jelenlegi rendszer helyett azt ajánlja, hogy tapasztalt kuriai bírakat hívjanak be a miniszteriumba néhány hétre. Ezután szörnyen neki gyűr-között és igen izléstelen és komolytalan

Eisenstädter S. és Társai

divatáruházában Nagybecskereken

Nagy karácsonyi vásár.

Eladásra kerülnek:

Messalin selymek	métere	1.60 K.
Pongis selymek	"	1.50 K.
Bius selymek	"	2.40 K.-tól
feljebb.		
Kartonmaradékok, Cosmanosi áru	"	— 50 K.
Delaínmaradékok	"	— 90 K.
Csinos mintájú		
tisztá gyapjú deláinak	"	1.10 K.
Madeira battisztok	"	1.40 K.-tól
feljebb.		

Új minták!

Szövetek mélyen leszállított áron már K. 1.30-tól kezdve.

Férfi és női zsebkendők, Perzsa-szőnyegek, függönyök, garnitúrák, utitakarók rendkívül nagy választékban. (986-X-15.)

módon nekirentott a sajtónak. Heves hangon követelte a sajtótörvény szigorú revízióját, mert — mondotta — addig nem lesz az országban béke, nyugalom és rend, amíg mindenki ki van téve néhány jött-ment ember támadásának. A maga támadásába Nagy ur aztán annyira belelovalta magát, hogy öklöt, korbácsot és pofonokat javasolt a sajtó ellen. Követeli az igazságügyminisztertől, hogy ezt az erkölcsi anarchiát tiporja le.

Székelly Ferenc igazságügyminiszter a bírak alkalmazása dolgában kijelenti, hogy igyekezni fog a jelenlegi helyzeten segíteni és nem zárkózik el Nagy Emil álláspontjától.

Itt Fráter Lóránt, aki szintén a sajtó révén lett valaki, szükségesnek látta közbeiktatásával követelni a sajtótörvényt.

Székelly Ferenc igazságügyminiszter kijelenti, hogy a sajtótörvény munkában van, de ilyen nagy elvi kérdésekben nem lehet a szenvedélyekre hallgatni és alapos megvitatás nélkül cselekedni. (Helyeslés.)

Várady Zsigmond előadó kifejti, hogy a sajtószabadságot nem lehet reakciós módon korlátozni és a nagy köz veszít azzal, ha a becsületet a sajtó rovására, illetőleg a sajtószabadság megnyirbálásával akarják megvédeni. A javaslatot egyébként elfogadják.

Most következett a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződés tárgyalása.

A javaslatot Rosenberg Gyula előadó ismerteti és ajánlja elfogadásra.

Beck Lajos szól hozzá elsőnek. Fejtegeti a husdrágaságot s a javaslatot elfogadja.

A vitát holnap folytatják.

Miniszterek a királynál.

Budapest, dec. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király Zichy János gróf kultuszminisztert ma külön kihallgatáson fogadta.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma Bécsbe utazik s holnap külön kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

A bankkérdés.

Budapest, dec. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lukács László pénzügyminiszter ma délután Bécsbe utazott s a bankkérdésben holnap tanácskozni fog Bienerth báró esztrák miniszterelnökkel és Bilinszky pénzügyminiszterrel.

Azonkívül valószínűleg kihallgatásra megy a királyhoz is.

Az indemnitás a főrendiházban.

Budapest, dec. 16. (A „Torontál” ered. távirata.) A főrendiház pénzügyi bizottsága ma délelőtt 11 órakor ülést tartott, amelyen tárgyalta és elfogadta az indemnitásról szóló törvényjavaslatot.

Szerencsétlenség a bányában.

Budapest, dec. 16. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Szilágysomlyóról jelentik, egy ottani közeli kőbányában nagy szerencsétlenség történt. Dinamittal követ robbantottak s a leomló kötömeg négy munkást maga alá temetett s halálosan megsebesített.

Az angol választások.

Budapest, dec. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, az angol választások eddigi eredménye a következő: Megválasztottak 239 liberálist, 257 unionistát, 45 munkáspártit és 65 Pedmond-pártit.

Határidő-üzlet.

Budapest, dec. 16. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (decemberre) . . . . . 21.72 — —
Buza (áprilisra) . . . . . 21.22 — —
Rozs (áprilisra) . . . . . 15.52 — —
Zab (áprilisra) . . . . . 16.62 — —
Tengeri (májusra) . . . . . 11.18 — —

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken ma megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 kgr.	9.80 korona
kétszeres		6.—
rozs		6.—
árpa		5.20
zab		7.—
kukorica (új)		4.20
repce		9.50
széna I.		7.—
II.		6.—
szalma I.		5.—
II.		5.—
burgonya 1 kgr.		—10
disznóhus I.		1.80
II.		1.70
marhahús I. 1 kgr.		1.20
II.		1.12
borjúhus I.		1.56
II.		1.60
juhhus		1.08
zsir		1.68

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Eladó üzlet.

Elhalálozás miatt 45 év óta Csenén (Torontálm.) főnálló

vaskereskedés
hással együtt
azonnal eladó.

Bővebb értesítés Csenén a vaskereskedésben Lakay Imrénének nyerhető el.

1032-1.1

SZÁLLITÁSI, BIZOMANYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota. (Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA; SZÁLLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota (Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

482x260 139

8009/1910. sz. Nagybecskereki járás főszolgabírája.

Pályázati hirdetmény.

Bótos községben lemondás folytán megüresedett irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás évi 720 korona.

Felhívom pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi december 25-ig küldjék be, mert a később érkezteket figyelembe nem veszem.

A választás határnapját későbbben fogom kitűzni.

Nagybecskerek, 1910. évi dec. 11.

Főszolgabíró megbízásából:

Tullics,

tb. főszolgabíró.

1040-3.1

Új vámmalom

elsődrendű üzlet, legmodernebb félmagas és külön egyszerű automatikus őrlésre berendezve, 50 HP. Dieselmótorral, cirka 18 vagon évi buzavámmal, komoly családi viszonyok miatt **eladó.**

Csak személyesen tárgyalok komoly vevőkkel. Cim megtudható a kiadóban.

1038-2.2

1348/1910. sz. Torontálsziget község előljárástól.

Hirdetmény.

Torontálsziget községnél 3 havi időtartamra kataszteri és adómunkálatok elvégzésére egy kivételes munkaerő 80 kor. havi fizetés mellett azonnal alkalmazást nyer.

Torontálsziget, 1910. évi december 13.

1039-1.1

A községi előljárástól.

Hasznos karácsonyi ajándékul ajánljuk tetszetős kül-ejű

családi perselyeinket

melyeket használatra mindenkinek ingyen

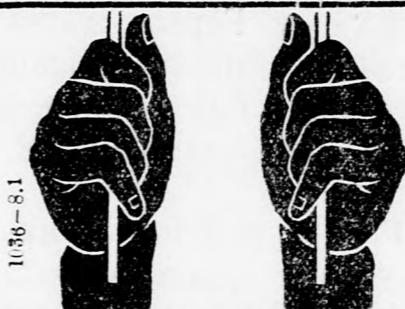
engedünk át, ki egyidejűleg nálunk 5 K.-nát gyümölcsöző betétként elhelyez.

Ezen, valamint az átengedett perselyekben megtakarított pénzek után $\frac{1}{2}\%$ -kal több kamatot fizetünk, mint egyéb betéteink után.

Torontálsziget Központi Hitelszövetkezet, mint az Országos közp. hitelszövetkezet tagja.

Megnyílt a nagy karácsonyi vásár

Almásy és Szepessy könyv-, zenemű- és papírkereskedésében Nagybecskereken.

Gyermekek részére csontképző tápszert tej és

Dr. Oetker fele

pudding-por

keverékéből nyerünk.

Sütéshez eskis a valódi Dr. Oetker-féle sütőpor ajánlatos.

102-2.1

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontal” politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálszigetében.

Torontáli cipőkben nagy választék.

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

NAGYBECSKERÉK.

Torontáli cipőkben nagy választék.

A legszebb játékszerkiállítás látható

Benó Testvérek ezelőtt **Kokits A. F.**

Telefon 201. Nagybecskerek. Telefon 201.

Vidéki megrendelések azonnal és a legnagyobb készséggel eszközöltetnek.

641-200.101